

19 Şubat'tan önce Türkiye'de hiçbir şey gerçek değerinde değildi. Müthiş spekülâtif kazanç vardı; bu kaldırıldı, herşey yerli yerine oturdu. İstanbul'da 300 bin dolara satılan ev 100 bin dolara satılıyor. Herkes kendi limitini öğrendi. Çoğu kişi rahat kredi kullanıyordu. Bir milyon lirası olan bir milyar liralık iş yapıyordu. Şimdi yapılamıyor, kimse kredi vermiyor. Türkiye'de hayat ve rakamlar sahici oldu. 19 Şubat krizi kamu bankaları taahhütlerini yerine getiremediği için çıktı. Krizle anlaşıldı ki Ziraat ve Halk Bankaları aktiflerinin tamamını harcamış, diğer bir anlatımla batmış. Toplam 20 milyar dolarlık görev zararı yapıp, bunu bilançolarında göstermemişler, bu zararı gizlemişler. Herkesten saklanan bu 20 milyar dolarlık zarar Şubat'ta ortalığı karıştırdı. Ayrıca çoğu bankanın öz kaynaklarını yediği, batık olduğu ortaya çıktı.

Politikacılar bu durumu biliyorlardı, benden sonrası tufan yaklaşımı ile tüm pislikleri halının altına süpürdüler. Türkiye'de faizler yüzde elli civarına düştü, daha sonra 20-25 puan arttı. Türkiye'nin 120 katrilyon lira iç borcu olduğu düşünülürse bunun yüzde 10 faizi 12 katrilyon yüzde 20 faizi ise 25 katrilyondur. Faizdeki 20 puanlık artışın faturası 20 milyar dolardır. Türkiye 1977 yılındaki durumuna geri döndü. 1977 yılında kişi başına gelir 2 bin dolardı, şimdi de öyle. Popülist politikalar ve politikacılar, kabullenilen ekonomik sistemin denetlenmemesi. Özel bankaların ve şirketlerin denetim raporlarını sümen altında tutan hazine bakanları göreve geldi. Bunlar, hazineyi politikacıya para bu-

lan kurumlar olarak gördüler. Dışarıdan aldığımız dolar borcuna yıllık yüzde on üç faiz ödüyoruz. Dünyada bu faizi Arjantin ve Brezilya ödüyor sadece.

Bizim devlette kuruluşundan beri önemli bir gizlilik söz konusudur. Ülkemizin imzaladığı uluslararası anlaşmalar ve yurttaşlar kamununun aldığı kararın her insana açık olmasını istiyor. Türkiye'de hala Resmi Gazete'de yayımlanmayan kararnameler vardır. Hükümet kararname çıkarır ama yayımlamaz. Eşitlik ilkesinden yoksun, taraflı kararlar ayrıcalıklı kişiler yaratarak menfaat sağlamaya yöneliktir. Bu gizlilik kalkmalı, kamu menfaat dağıtan yer olmaktan çıkarılmalıdır.

Bir mali disiplin var; Türkiye borçlarını döndürüyor ancak ekonomi büyümüyor, gelişmiyor, bıçak sırtında duruyor. Ekonominin bozulmaması için fazla zaman yok. İstikrarı sağlayacak güvenilir bir hükümet bulamazsak borçların çevrilme olanağı kalmayacak. Güvenilir bir siyasi yapı sağlanamasa iç piyasanın açılma olanağı görünmüyor.

İnsanlar yarına güvenmediklerinden hiçbir harcamada bulunmak istemiyorlar. Ekonomik kriz nedeni ile işsiz kalan milyonlarca insanın ise evine ekmek alacak parası yok. Bu durum sanayinin ayağa kalkamayacağını ve işsizliğin süreceğini gösteriyor. Türkiye öncelikli olarak ihracata dayalı sanayii-ayağa kaldırmak durumundadır. AB rüzgarını arkasına almış bir Türkiye'nin büyüme şansı var.